

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

27.12.2023 № 5

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
фахового спецкурсу за напрямом**

***«НУШ: вступ до історії України та громадянської освіти,
5 клас»***

Розроблено проектною групою (науково-педагогічні працівники КВНЗ
«Харківська академія неперервної освіти») у складі:

Китиченко Т.С., старший викладач, к.іст.наук,
тренер НУШ

Китиченко С.О. старший викладач, магістр, тренер НУШ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
кафедри соціально-гуманітарної освіти

26.12.2022 №5

Завідувач кафедри ____Марина СМІРНОВА

1.1. Загальні положення

Освітня програма фахового спецкурсу за напрямом «НУШ: вступ до історії України та громадянської освіти, 5 клас» є складовою Комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з історії.

1.2. Актуальність програми обумовлена необхідністю підготовки вчителів до організації освітнього процесу за модельними навчальними програмами курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти, 5 клас».

1.3. Мета й завдання

Метою освітньої програми курсів підвищення кваліфікації є розвиток професійних компетентностей учителів, які будуть здійснювати навчання учнів за модельними навчальними програмами курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти, 5 клас».

Завдання:

- забезпечити розвиток професійних компетентностей вчителів історії закладів загальної середньої освіти, які викладають курс «Вступ до історії України та громадянської освіти, 5 клас»;
- поглибити й розширити знання вчителів історії закладів загальної середньої освіти, які викладають курс «Вступ до історії України та громадянської освіти, 5 клас» з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- активізувати розвиток професійних якостей вчителів історії закладів загальної середньої освіти, які викладають курс «Вступ до історії України та громадянської освіти, 5 клас»;
- удосконалити вміння вчителів закладів загальної середньої освіти, які викладають курс «Вступ до історії України та громадянської освіти, 5 клас» відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання із фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

1.4. Форма навчання – дистанційна, очно-дистанційна

1.5. Структура освітньої програми

Модуль 1 Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності

Модуль 2 Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності

Модуль 3 Сучасні підходи до організації освітнього процесу

Модуль 4 Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу

Модуль 5 Діагностико-аналітичний

1.6. Очікувані результати

МОДУЛЬ 1. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- норм і законів про освіту;
- сутності Концепції Нової української школи;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту повної загальної середньої освіти;
- структури та змісту модельної навчальної програми та навчальної програми;
- академічної свободи вчителя в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (освітніх програм, укладених науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку), модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб;
- використовувати модельну навчальну програму для розроблення навчальної програми.
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

МОДУЛЬ 2. Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі;
- ознак поверхневого і глибинного навчання;
- стратегій розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості.

Уміння:

- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ;
- реалізовувати визначені підходи до організації сучасного освітнього процесу в умовах очного, дистанційного й змішаного навчання;
- аналізувати, добирати та застосовувати компетентнісно орієнтовані завдання;

- моделювати уроки за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного, кооперативного навчання;
- планувати навчальний проєкт;
- добирати ефективні методи формування колективної відповідальності, розвитку критичного мислення й когнітивної гнучкості;
- вирізняти ознаки поверхневого та глибинного навчання;
- створювати рефлексивне навчальне середовище.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- готовність застосовувати сучасні підходи до навчання в Новій українській школі;
- усвідомлення необхідності професійної мобільності й гнучкості;
- розвиток здатності планувати освітній процес на засадах Концепції Нової української школи.

МОДУЛЬ 3. Сучасні підходи до організації освітнього процесу

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- мети та компетентнісного потенціалу курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»;
- основних груп обов'язкових результатів навчання учнів курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»; загальної характеристики базових знань з курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»;
- сучасних тенденцій розвитку науки, цивілізаційних змін;
- принципів академічної свободи вчителя;
- змісту модельних навчальних програм з курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»;
- видів та етапів планування освітнього процесу;
- змісту предмету й методик його викладання;
- форм, методів, технологій навчання, виховання й розвитку учнів засобами курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»;
- особливостей реалізації різних видів навчальної діяльності в освітньому процесі;
- компетентнісного підходу до оцінювання результатів навчання учнів;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас», їх оцінювання та організації їхнього самоконтролю, відстеження прогресу учнів у навчанні.

Уміння:

- орієнтуватися в структурі загальних результатів навчання здобувачів освіти та орієнтирах для їх оцінювання в інтегрованому курсі «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»;
- створювати критерії для аналізу модельних програм щодо можливості їх використання в освітньому процесі;
- визначати сильні сторони модельних програм та прогнозувати можливі утруднення їх реалізації;

- бачити можливості поступового, з наростанням обсягу й складності, навчального матеріалу, наближення школярів до здобуття загальних і конкретних навчальних результатів, передбачених Стандартом базової освіти та прописаних у ньому орієнтирів для оцінювання;
- розробляти навчальну програму на основі модельної навчальної програми;
- реалізовувати принципи академічної свободи;
- визначати послідовність досягнення результатів навчання учнів із навчального предмета «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»;
- описувати зміст навчального предмета «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» та видів навчальної діяльності учнів;
- проєктувати навчальні заняття на основі модельних навчальних програм та навчальних програм, затверджених педагогічною радою закладу освіти, календарного планування.
- здійснювати діагностику готовності учнів до навчання, інтерпретації результатів виконання практичних завдань; пошуку та добору технологій, методів, інструментів та засобів навчання; розробки системи освітньої взаємодії на уроці в НУШ;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- використовувати безпечне освітнє цифрове середовище для організації та управління освітнім процесом, організації групової взаємодії, зворотного зв'язку.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам.
- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу;
- створення кейсів з навчальних предметів з метою підвищення якості викладання та навчання;
- особистісної орієнтації на підвищення рівня власної дидактичної компетентності;
- планування освітньої діяльності, самостійної розробки дидактичних матеріалів; формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності, виховання ціннісного ставлення до особистісних здобутків навчання

МОДУЛЬ 4. Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- психології й педагогіки навчання (педагогічної та вікової психології), кризової психології, гуманістичної психології;
- видів навчально-пізнавальної діяльності;
- значущості психологічних умов розвитку фізичного, психічного, соціального та духовного розвитку особистості в освітньому процесі;
- принципів і підходів конструювання індивідуальної освітньої траєкторії учня;

- психолого-педагогічних інструментів для планування, моніторингу, організації й оцінки заходів для створення безпечного освітнього середовища.

Уміння:

- створювати психологічно безпечний освітній простір;
- уживати превентивні заходи щодо булінгу;
- моделювати ситуації, що потребують критичного мислення й нестандартного розв'язання проблем, розвитку емоційного інтелекту, креативності, громадянськості, лідерства, спілкування та співпраці;
- систематично надавати конструктивні відгуки та встановлювати зворотній зв'язок, вибудовувати діалогове навчання з усіма учасниками освітнього процесу як рівноправними партнерами;
- планувати й вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію учня;
- здатність працювати в команді з усіма учасниками освітнього процесу;
- надавати психосоціальну підтримку в кризових умовах/ситуаціях;
- здійснювати особистісну саморегуляцію емоційних станів і почуттів, розвивати психологічну стійкість/резильєнтність.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- соціально-політичні: патріотизм, свобода, демократія, культурне різноманіття, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність, культурне різноманіття;
- готовність до змін, партнерства взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- розвиток професійної самосвідомості й рефлексія власної професійної діяльності.

1.7. Перелік компетентностей, що може набути та/або розвинути слухач за умови успішного засвоєння програми

1. А2. Предметно-методичної, через здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей у контексті курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»; добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; розвивати в учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання в учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів на уроках курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас».

2. Г1. Прогностичної, через здатність планувати освітній процес курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас».

3. Д1. Інноваційної, через здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі НУШ).

КУРИКУЛУМ

фахового спецкурсу за напрямом

«НУШ: вступ до історії України та громадянської освіти, 5 клас»

№ з/п	назва модуля	к-ть годин
1.	Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності	2
2.	Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності	6
3.	Сучасні підходи до організації освітнього процесу	14
4.	Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу	4
5.	Діагностико-аналітичний	4
	Разом за модулями (годин/кредитів)	30 год/1 кредит

Курикулум є основою для складання навчально-тематичного плану, робочої навчальної програми / РНТП / розкладу навчальних занять, що оприлюднюються на сайті КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти».

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

фахового спецкурсу за напрямом

«НУШ: вступ до історії України та громадянської освіти, 5 клас»

Назва модуля (інваріантна складова)	№ Те ми	Назви тем (варіативна складова)	Умовні позначення компетентнос тей, що розвиваються	Усього годин
I. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності	1.1	Особливості модельної програми «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»: зміст, структура, шляхи реалізації. Методичний супровід викладання предмету.	A2.1 Г1.2 Г2.1	2
	Разом годин на модуль			2
II. Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності	2.1	Формування і розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності учня на уроках курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»	A2.2 B3.1 Г1.2 Г2.1, Г2.2	2
	2.2	Розвиток когнітивних умінь засобами історичної освіти	A2.4 B3.1 Г2.1, Г2.2	2
	2.3	Краєзнавчий компонент курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»	A2.1, A2.7 Г2.2	2
	Разом годин на модуль			6
III. Сучасні підходи до організації освітнього процесу	3.1	Проектування уроків курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» відповідно до вимог модельної програми	A2.1, A2.4 B3.1 Г1.1, Г1.2 Г2.1, Г2.2	2
	3.2	Особливості методики ознайомлення учнів 5-го класу з історією як наукою і навчальним предметом, її дослідниками	A2.4 Г2.2	2
	3.3	Інноваційні підходи до формування хронологічного та геопросторового мислення учнів на уроках курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»	A2.4 B3.1 Г1.2 Г2.2	2
	3.4	Лайфхаки для організації роботи з історичними джерелами у контексті курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»	A2.4 Г1.2 Г2.1, Г2.2	2

	3.5	Сучасні погляди на висвітлення проблематики взаємовідносин суспільства та природи у курсі «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»	A2.2, A2.4 Г2.1	2
	3.6	Розвиток соціальних навичок учнів у контексті вивчення теми «Людина як особистість і особа. Громадський простір. Спільноти людей» курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»	A2.2 Г1.1, Г1.2 Г2.1, Г2.2	2
	3.7	Ознайомлення з правами людини і громадянина на уроках курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»	A2.2 Г2.1	2
	Разом годин на модуль			14
IV. Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу	4.1	Психологічний аспект адаптації учнів 5-го класу	Г2.2	2
	4.2	Психолого-педагогічні особливості оцінювання результатів навчання учнів на уроках курсу «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»	A2.6 B3.1 Г1.1, Г1.2 Г2.2	2
	Разом годин на модуль			4
V. Діагностико-аналітичний	5.1	Настановне заняття. Вхідне діагностування	Г1.1, Г1.2	2
	5.2	Підсумкове тестування	Г1.1	2
	Разом годин на модуль			4
Усього (годин/кредитів):				30 год/1 кредит

